

DATUM
2017-10-24

DNR
KS/2017:261

Policy om korrruption, jäv och bisysslor

Antagen av kommunfullmäktige den 18 december 2017

Inledning

Förtroendet för Lidingö stad liksom för alla andra offentliga institutioner bygger på att medborgarna uppfattar stadens politiker och tjänstemän som sakliga och opartiska, och att verksamheten bedrivs på ett korrekt och rättssäkert sätt. Lidingö stad har sedan tidigare haft en policy mot korruption, arbetat aktivt för att motverka korruption och underlätta för medarbetare både att göra rätt och att anmäla misstankar om oegentligheter i organisationen. Den nya policyn är tänkt att bidra till ett mer strategiskt arbete för att motverka korruption. Policyn utökas också med frågor som rör jäv och bisysslor.

Anna Rheyneuclaudes Kihlman
Kommunstyrelsens ordförande
Lidingö stad

Policy om korruption, jäv och bisysslor

1. Syfte

Denna policy syftar till att stärka Lidingö stads arbete mot korruption. Arbetet mot korruption ska vara strategiskt och ske genom upprätthållande av *tydliga styrdokument, utbildning* och *intern kontroll*. Arbetet ska vara en naturlig del i alla verksamheter på alla nivåer.

Policyn ska vara vägledande för både anställda och förtroendevalda. Till policyn ska finnas riktlinjer som närmare klargör vad som gäller för mottagande och givande av gåvor och förmåner, i våra kundrelationer, vid representation och liknande sammanhang. Riktlinjerna ska också innehålla närmare bestämmelser och rutiner kring jäv och bisysslor.

2. Om korruption, jäv och bisysslor

Objektivitetsprincipen innebär att all offentlig förvaltning i Sverige ska beakta allas likhet inför lagen samt iaktta saklighet och opartiskhet i verksamheten. Principen som återges i regeringsformen är en del av den svenska grundlagen och syftar till att upprätthålla förtroendet för den offentliga makten och förvaltningen. Om objektiviteten rubbas hos de som beslutar och de som verkställer besluten, så rubbas också förtroendet.

Objektiviteten kan rubbas antingen genom otillbörlig påverkan utifrån (t.ex. genom mutor, hot eller utpressning) eller genom att det finns privata intressen i ett ärende eller en situation som gör att en befattningshavare inte agerar objektivt.

Korruption är all form av otillbörligt utnyttjande av offentlig makt för att uppnå privata fördelar. Korruption kan alltså röra sig både om att en befattningshavare påverkas utifrån och att en befattningshavare agerar själv utifrån sina privata intressen. I korruptionsbegreppet inbegrips alltså inte bara mutbrott utan även t.ex. förskingring, trolöshet mot huvudman och bedrägerier.

All form av korruption är förbjuden, men det finns ingen generell bestämmelse som förbjuder själva förekomsten av korruption. I stället återfinns förbuden på olika ställen i lagstiftningen. I brottsbalken finns straffbestämmelser om reglerar varje enskilt brott som t.ex. givande och tagande av muta.

I kommunallagen finns ett antal jävsregler som reglerar när en befattningshavare måste avstå från att delta i en viss handläggning. Jävsreglerna är till för att upprätthålla objektivitetsprincipen och förtroendet för den offentliga förvaltningen, och i förlängningen minska riskerna för korruption.

Vidare finns i lagen om offentlig anställning regler om bisysslor, som bl.a. syftar till att minska riskerna för jäv och främja förtroendet för den offentliga förvaltningen. Av naturliga skäl gäller den dock inte förtroendevalda vars ansvar utkrävs på demokratisk väg.

Att kunna hantera jävssituationer och bisysslor är alltså viktigt både för att minska risken för korruption och för att upprätthålla stadens förtroende hos Lidingöborna. Både jäv och bisysslor regleras i lag, men det behövs också interna regler och rutiner för att lagarna ska förstås och tillämpas rätt.

3. Allmänna handlingsregler kring gåvor och förmåner

- Förtroendevalda och anställda i Lidingö stad verkar på kommunmedlemmarnas uppdrag och ska iaktta saklighet och opartiskhet i sin tjänsteutövning.
- Förtroendevalda och anställda ska handla på ett sådant sätt att det inte kan misstänkas att arbetet påverkas av ovidkommande hänsyn eller intressen.
- Det grundläggande förhållningssättet för stadens förtroendevalda och anställda ska vara att inte ta emot (eller ge) gåvor eller andra förmåner i sin tjänsteutövning. Undantag kan vara sådana situationer där mottagandet eller givandet ligger inom ramen för allmänt godtagbara umgängesformer, t.ex. en enklare lunch.
- I alla sammanhang ska ett sådant förhållningssätt iakttas att det inte kan förekomma risk för att företrädare för kommunen gör sig skyldiga till givande eller tagande av muta.
- Anställda och förtroendevalda bör betrakta varje gåva eller förmån som otillbörlig om den kan misstänkas påverka tjänsteutövningen.

Kommunstyrelsen ansvarar för att i riktlinjer närmare klargöra vad som kan vara en acceptabel gåva eller förmån.

4. Stadens styrdokument

Stadens interna styrdokument utgörs främst av policyer, riktlinjer och rutiner. Till styrdokumenterna räknas även planer, program och en del övriga styrdokument. Tydliga styrdokument är en förutsättning för att undvika korruption. Luckor och otydligheter i regelverken innebär inte bara en möjlighet till korrupt beteende utan försvårar också uppföljning och kontroll av verksamheterna, och därmed också möjligheterna att upptäcka korruption. Det är därför viktigt att de styrdokument som styr den egna verksamheten är tydliga i sig, tydligt beslutade, väl uppdaterade och kända av såväl

medarbetare som berörda förtroendevalda. Detta gäller inte minst de övergripande riktlinjer och rutiner som finns för t.ex. intern kontroll, relationer med näringsliv och organisationer, mottagande och givande av gåvor, bisysslor, anmälan av jäv och korruptionsmisstankar.

4.1. Stadens styrdokument

Kommunstyrelse, nämnder och förvaltningar ansvarar inom respektive verksamhetsområde för att de styrdokument som tillämpas är uppdaterade och ändamålsenliga. Alla styrdokument ska innehålla uppgifter om när de är beslutade, vem eller vilken instans som har beslutat och när samt av vem de senast har setts över och/eller reviderats.

Hos kommunstyrelsen och nämnderna ska finnas en förteckning över aktuella styrdokument inom respektive verksamhetsområde. Kommunstyrelsen ska leda och samordna arbetet med rutiner för styrdokumentet.

4.2. Särskilt om vissa av kommunstyrelsens styrdokument

Kommunstyrelsen ansvarar för att det finns stadsövergripande riktlinjer och vid behov rutiner för arbetet mot korruption, hanteringen av jävsfrågor och frågor som rör bisysslor. Sådana riktlinjer ska särskilt identifiera risker, riskområden och riskgrupper. Riktlinjerna ska också innehålla regler kring hur misstankar om korruption anmäls och utreds. I tillämpliga delar ska riktlinjerna gälla både förtroendevalda och anställda.

5. Utbildning

Kommunstyrelsen ska ansvara för att behovet av utbildning tillgodoses vad gäller de *styrdokument* som omnämns ovan under 4.2. och ska i det syftet regelbundet erbjuda utbildningar på området för alla stadens anställda utifrån behov.

6. Intern kontroll

Staden ska ha ett reglemente för intern kontroll (F2/2017). Den interna kontrollen är ett viktigt verktyg i arbetet mot korruption och ska syfta till en effektiv verksamhet, en tillförlitlig rapportering om stadens verksamheter och ekonomi samt att staden följer lagar och regler.

Uppföljningen av den interna kontrollen ska vara en del av stadens ordinarie planerings- och uppföljningsprocess.